

SWEDBAIT tar ställning för klimatmedvetna inköp av mäsik och sportfiskeutrustning.

Klimatförändring?

Det skrivs mycket i detta ämne. Vi sportfiskare är goda miljövänner, men hörs knappt alls i debatten. Vi om några borde bry oss, klimatförändringar påverkar redan fiskens lek.

Människan orsakar gigantiska utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser som i sin tur ger klimatförändringar. Så gott som alla forskare och FN är eniga om det idag. Alla är överens om att utvecklingen måste vändas men den går i stället med hög fart åt motsatt håll. Detta ger en skrämmande framtidsbild som du här får veta mer om.

Swedbait står bakom att vår livstil och konsumtion tär på miljön och klimatet. Vi handlar sånt som kräver mycket energi för att produceras och som sedan transporteras långa sträckor med stora växthusgasutsläpp som följd. Importen till Sverige orsakar 43 miljoner ton utsläppt växthusgas per år, exporten 24 m.ton. Det går att välja både bättre och sämre alternativ.

När vi vistas i naturen kan vi se att någonting har hänt. Allt mer extremt väder är att vänta. Globalt var 2010 det varmaste året som uppmätts. Vi i Sverige har haft två otroliga vintrar som kan få vem som helst att tvivla på att en global uppvärmning pågår. Samtidigt var Grönlandsisens avsmältning rekordstor och naturkatastroferna rekordmånga.

Glaciärfakta:

En glaciär är en massa av snö eller is som sakta rör sig av sin egen tyngd. Glaciärer bildas där sommarvärmerna inte räcker till för att smälta undan vinterns snö.

De största glaciärerna på jorden är inlandsisarna i antarktis (12,5 miljoner kvadratkilometer) och på Grönland (1,7 miljoner kvadratkilometer). Knappt 2% av jordens glaciärer finns utanför polarregionerna. På lägre breddgrader finns glaciärer bara i bergsområden på hög höjd där temperaturen är låg och det mesta av nederbörden är snö.

Sveriges största glaciär är "Storglaciären i Tarfala" den är tre kvadratkilometer stor med ett maximalt djup på 250 meter. Det finns ca 300 glaciärer i Sverige. På jorden finns 160 000 glaciärer. Glaciärer täcker 10,8% av jordens landyta. Isvolymen utgör mindre än 2% av jordens totala vattenförråd men hela 75% av färskvattenförrådet.

Om jordens alla glaciärer smälter höjs världshavens yta ca 70 meter. Grönlandsisen höjer om den smälter jordens havsnivå med ca 5 meter, Antarktis ca 54 meter.

(Källa: Nationalencyklopedin)

Vad påverkar?

När vi köper varor för sportfiske är det svårt att hitta varor som inte har transporterats långa sträckor, t.ex. från fjärran östern. För att minska utsläpp av växthusgaser är det alltid bäst att köpa lokalt producerade varor. (Alternativt varor producerade i grannland.)

Importerat mäsik är dåligt för miljön eftersom det har transporterats. Belgien är förhållandevis nära och transporteras i bästa fall inte alls på färjor. Mäsik från Frankrike, Italien, Ungern transporteras längre. Det är bra att alltid undvika produkter som transporterats onödigt långt. Lastbilen är en av de stora klimatbovarna, mäsik är tungt och utsläppen vid långa transporter blir därför mycket stora. Lastbilstransporter står för 1/3 del av Sveriges koldioxidutsläpp.

SVT kalla fakta visade i program 26/4-09 att en familj gör av med förpackningar varje månad motsvarande 34 kg olja. Det blir en Europa runt bilresa varje år. Att köpa mäsik i säck är bra för miljön eftersom förpackningslöseriet då minskar avsevärt jämfört med mäsik i småpåsar.

Så gott som alla beten som maggots och mäsik som säljs genom Sveriges Sportfiskebutiker har tyvärr först fraktats med flyg och sen med lastbil eller buss. Maggot som odlats på fisk är ett mycket bättre miljöval än maggots odlad på kött. Odlas själv är bäst.

Swedbait produkter och leverantörer:

Swedbait färdiga mäsikblandningar produceras av ingredienser som till huvudelen kommer från Sverige. Flera tävlingsblandningar innehåller dock upp till 50% importerade ingredienser från främst Belgien. Ströbröd Specimen är 100% svenskt och ett suveränt miljöval som vi för att minska förpackningslöseriet packeterar i återanvända plastsäckar. Vi kan packa hela din Swedbait mäsikorder i bra återanvända plastsäckar, säg bara till vid order. Vi levererar annars allt Swedbait mäsik i neutrala plastsäckar och påsar utan tryck, som är bra för miljön. Våra mäsikblandningar som t.ex. Lake Hemp, River Black, Sutarkung, Bream Crack är mycket bra miljöval, tillverkade av naturliga svenska miljövänliga ingredienser.

Marcel Van Den Eynde importeras från Belgien. Vi köper endast en gång per år och mäskt travas på sk sjövall med upp till 1.000 kg på varje pall. På så vis tar mäskt minimalt med utrymme. Vi tycker att MVDE klarar miljökraven någorlunda när det transporteras så här. Ovanpå dessa pallar packas sedan leveransen från FIX2 tackelboxar, också från Belgien. På så vis blir det ingen särskild transport för FIX2. Jämfört med alla de boxar som nästan uteslutande fraktas ända från Kina blir FIX2 tackelboxar ett mycket bättre miljöval.

Pescaviva majs är från Italien och transporteras därför långt. Positivt är dock att Pescaviva's konservfabrik ligger på gården där majsen skördas från de egna fälten, i direkt anslutning till gården. Det blir alltså väldigt små lokala transporter och det är i alla fall bra.

Nisa feeders tillverkas i England och transporteras till Sverige i bilpaket. Andra feeders är i regel tillverkade i Kina eller Indien och fraktas i containers på fartyg till Europa innan de körs runt på lastbil från grossister. Nisa feeders är därför ett bra miljöval.

Casini Spön tillverkas på fabriken i norra Italien. Frakten från fabriken går på lastbilar och kartongerna lastas som löskolli. Detta innebär att lastbilarna packas fulla från golv till tak där förhållandevis lätta kartonger med spön självklart lastas överst ovanpå annat gods. Jämfört med spön tillverkade och fraktade från fjärranöstern är Casini ett bra miljöval. Casini har nu även öppnat en kompletterande fabrik i Kina.

Stonfo tillverkar tillbehör av alla slag. Tillverkningen sker i Italien och transporten sker därifrån som lätta löskolli på lastbil. Stonfo tillbehör är därför ett bra miljöval.

Produkter från Europagrossister (ej producenter) är svåra att försvara med tanke på miljön. Det finns en möjlighet som innebär att lastbilstrailern ställs på järnvägsvagn, men det väljs alltför sällan och gäller bara transporten genom Europa. Från Asien är det containarfartyg som används. Sjöfarten är kraftigt växande och orsakar mycket stora växthusgasutsläpp. Europagrossisten har ingen egen tillverkning utan är lager för ett brett jättesortiment tillverkat i fjärranöstern. Priset blir lågt trots transporterna. Det är så vitt vi känner till ingen skillnad på de olika grossisterna, priset styr. Miljökonsekvensen från transporterna ignoreras.

Alla leveranser som Swedbait skickar till sina kunder samordnas, så långt det är möjligt. Mindre order skickas med bussgodis, större order hämtas av kund eller skickas med lastbil.

Larmrapporter hämtade från media och slutord.

Forskarna räknar med att jordens medeltemperatur nästan oundvikligen stiger med mellan 2 och 4,5 grader på 50 år och på 100 år med ännu mer. Något som naturligtvis kommer att få dramatiska konsekvenser för jordens glaciärer. Grönland förlorade 195 kubikkilometer is i genomsnitt per år mellan 2003 och 2008. Det ger en höjning av jordens havsnivå med en halv millimeter per år. Till år 2100 räknar IPCC med en höjning mellan 18 och 76 cm. Då är inte de accelererande isströmmarna från glaciärerna på Grönland och Antarktis inräknade.

Hösten 2008 bröts en glaciäris lika stor som Manhattan loss från Ellesmerön i Arktis och därefter släppte ett hälften så stort isstycke i samma område. På västra Grönland har isflödet hos Jakobshavnsglaciären mer än fördubblats och har nu en hastighet på 12,6 km per år.

Antarktis har i genomsnitt blivit en halv grad varmare under de senaste 50 åren. Det betyder att uppvärmningen av kontinenten är betydligt högre än vad forskarna tidigare trott. Antarktis har på kort tid förlorat 13 000 kvadratkilometer glaciäris.

Permafrosten kan vara flera hundra meter tjock i Svalbard, men har börjat läcka. Under finns det illasinnad metangas, det finns tusentals miljoner ton 30 ggr värre än koldioxid. Mängden metangas har varit oförändrad i atmosfären över arktis, men på bara ett år har den nu ökat med 8-10%.

Storglaciären i Tarfala har kontrollmätits av forskarlag sedan 1910. Storglaciären hade då en isvolym motsvarande ca 450 globen i Stockholm. Idag motsvarar den ca 300 globen. Att fylla eller tömma globen med vatten från en vanlig vattenkran tar ca 40 år. På 100 år tömmer en vattenkran ca 2,5 globen. Man kan alltså säga att det i genomsnitt stått 60 st vattenkranar försande utöver normal avsmältning i Storglaciären sedan 1910. FN:s klimatexperter har räknat ut att 75% av jordens glaciärer är borta inom 25 år.

Merparten av dricksvattnet i Stockholm och flera andra städer tas från Mälaren. Stiger havet kan saltvatten lätt strömma in i Mälaren och förorena dricksvattnet för väldigt många. I genomsnitt är vattenförbrukningen 180 liter per person och dygn i Sverige.

Världens råoljekonsumtion uppgår till 1000 fat i sekunden eller 20 fat per person och år i industriland. I kina 1 fat per person och år. I dag är 80% av all energiförbrukning i världen fossil energi, endast 9% är bioenergi, vattenkraften endast 2%. Fortsätter vi i samma hjulspår ökar energiförbrukningen med 45% till 2030 och utsläppen ökar med lika mycket. Svart kolsot som sprids med vindarna från europa faller ner i Arktis och står för 20% av växthuseffekten.

Över 1 miljon arter, 25% av allt liv i havet finns runt världens korallrev. Stora barriärrevet på Australiens östkust är 2300 km långt och nästan lika stort som Tyskland. Det är den enda levande struktur på jorden som man kan se från rymden. Världshaven tar upp stora mängder koldioxid och har redan absorberat 1/4 del av alla människorsakade utsläpp av koldioxid. Blir havet för surt klarar inte plankton och andra små organismer att bygga upp sitt skelett. Problemen fortplantar sig uppåt i näringskedjan till krill och fisk. Havet blir surt av koldioxid och varmare av växthuseffekten. Uppvärmningen leder till att korallerna bleknar och ganska snabbt dör. Massdöd har redan skett flera gånger. Blekning av koraller är på väg att bli en årlig företeelse som korallerna inte hinner återhämta sig ifrån utan de går mot en säker död, om 30 år ligger stora barriärrevet troligen på dödsbädden (världsarv).

Vår konsumtion av jordens resurser överskrider jordens produktionsförmåga med 30%. Det leder till stora utsläpp av växthusgaser och till rovdrift på jordens djur och växter. Var 6:e fågelart och var 4:e däggdjursart är akut hotad. Jordens ekosystem är på väg att förlora sin mångfald eftersom födoresurserna utarmas och det går väldigt fort.

Om importen räknas in i de växthusgaser som vi i Sverige ger upphov till ökar utsläppen per svensk från drygt 8 till drygt 10 ton om året. Naturvårdsverket visar i en ny rapport för första gången att de varor som importeras till Sverige orsakar betydligt mer utsläpp än de som exporteras.

Miljömålsrådet upprepar nu att det är bråttom att nå utsläppsmålen. Risker för bestående förändringar är överhängande bl.a. för målen: Hav i balans, levande kust och skärgård, giftfri miljö, ett rikt växt och djurliv samt "begränsad klimatpåverkan".

Att köpa lokalt producerade varor är exempel på en av många viktiga saker vi alla enkelt kan göra. Tanken med den här artikeln är att mana till eftertanke som kan leda till egna initiativ som är bra för miljön. Själv väljer jag efter 30 år i bil nu cykel, det är en mil till jobbet men det är det minsta jag kan göra, dessutom välbehövlig träning inför mäsksäsongen. När jag gör mitt eget mäsk har jag alltid använt minst 60% svenska ingredienser, men nu är målet 100%.

Swedbait HB
Lasse Lennartsson